

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 271.

TOLLHEGYEN.

— július 11.

(Az az ellenzék!) Ellenzéknek kell lenni, szerencsés kormány, a melynek oly becsületes ellenzéke van, mint a miénk a most kormányra került koalíció. De milyen gyatra nép a magát „ellenzéknek“ geráló haladópartiság! Szemérmetlen, durva és hazug, a melyet becsülni nem lehet. Avagy vádolhat-e engem tisztátalansággal valaki, a mért nem vagyok képes azonnal kipusztítani a lakásomba általa hozott bűzös rovarokat? Vádolhat engem kegyetlenséggel a nyomorult, a mért a házamnépét nem tudom tüstént kigyógyítani abból a fertőző kórból, a mely róla ragadt környezetemre? Követelheti-e tőlem a bő költsékezést, a ki az uton állva kirabolt? Ügyetlennek szidalmazhat valjon a gyújtogató, a mért a házamba kapott tüzet nem oltatom el? Pedig ilyen ez a mostani „elleozék“ a parlamentben, a sajtóban és a színpalak mögött egyaránt. Ők okoztak minden bajt, Ők akadályozták meg a szörnyű állapotok szanálását s imé, most Ők kiáltanak kigyót-békát a becsületes kormányra és pártjára! Dicsőség a kormánynak minden szó, a mely e szennyes ajkaktól származik!

(A vezér nyilatkozata.) Szatmári

Mór hírlapíró működését jubilálták Budapesten, a disztrakción jelen volt gróf Apponyi Albert. Kijelentette, hogy „győzni, vagy megsemmisülni!“ Vagy győz a nemzet önnállóságának eszméje, vagy megsemmisül ő. Ilyen kijelentést tett egyizben, éppen Debrecen falai közt Tisza Kálmán, a ki aztán szegre akasztotta elveit s csupán 15 évi miniszterelnökség után megsemmisült meg. Apponyi azonban jobban hasonlít Batthyány Lajoshoz, mint Tisza Kálmánhoz; jó lesz, ha kijelentését meghallják és mérlegelik úgy Bécsben, mint Budapesten. A vezérek és közkatónák készek inkább megsemmisülni, mint elveiket elárulni!

(13. sz.) A tizenhármas szám szerencsétlen szám. Ekkor választunk vicispánt, valjon Kovács Gyula vagy Somossy Béla tekinti ezt a „13“ at szerencsésnek, vagy szerencsétlenségnek? A kinek a pártja győz, annak éneklék majd igazán a győzelmi lakomán, hogy —

„Az alispán kalapomra rózsát tett . . .“

Vagy azt, hogy —

„Piros borral itatott az alispán . . .“

Győzzön a jobb — ez legyen a jelszó!

Egyház és iskola.

— július 11.

Hogy az egyházi szempont, helyesebben a vallás-erkölcs képviselve legyen az iskolában, az ellen senkinek kifogása nem lehet, aki a vallási érzést szükségesnek tartja. Minél inkább terjed az atheizmus a műveltebb rétegekben és a szervezett ipari munkásság között, annál súlyosabban érezzük a szükségét annak, hogy a nagy tömeg, amely munkájával tartja fenn a társadalmat s a mely sok tekintetben méltánytalan helyzetben sanyalódik, megőrizze az Istenbe vetett hitet. Mert ez a hit tölt el megnyugvással és ez ad erőt az élet küzdelmeinek elviseléséhez, ez reménysege a szegénynek és ereje a gyöngének. Nem osztjuk ugyan azoknak nézetét, akik azt hirdetik, hogy felekezeten kívül álló ember, bármily alacsony fokán álljon is a műveltségnek, tisztességes és jóra való nem lehet, mindazonáltal ennek a világnak sok ezer éves rendje amellett bizonyít, hogy e világrend fenntartásához okvetlen szükség van a vallás-erkölcsre, az Istenség hitére.

A vallást hirdetni és tanítani kell az iskolában. A gyermekek fogékony lelkébe bele kell önteni a hit balzsam-

Költemények.

I.

A költő vágya.

Ha valaha nekem szobrot emelbénék,
Azt mondanám én a halás nemzedéknek:
„Minek az a szobor?“
Adják od' az árát kenyérre a népnek!“

Ha tudnám, hogy nevem ünnepelni fogják,
Siromat virággal el, tele halmozni,
Azt mondanám akkor:
„Sok az elhagyott sir! Ne csak ide hozzák!
Vagy, ha ide szánták:
Mezei virágból, vadvirágból hoznák!“

II.

Rózsák, tövisek.

Göröngyös itt az élet utja,
Amíg az ember küzdve futja,
És élni mégis óh mi szép!
Habár a kin több a gyönyörnél,
— Megszűnik mind a sírgödörnél . . .
Szenvedés közt is élni szép!

Futottam én is vágyakozva,
Szünetlen ébren álmodozva . . .
És mégis, érzem: élni jó!
Rózsák után futott a lábam,
És mindig csak — tövist találtam . . .
És élni mégis — óh mi jó!

III.

Találkozunk még.

A találkozást mindketten várva-várjuk,
És bú emészti szívem s szivedet . . .

Menyasszony vagy! s férjhez még nem sokára
Igy találkoznunk többé nem lehet!

Te itt hagysz engem! Elmegy nem sokára,
S boldog nő léssz, vagy tán boldogtalan.
En itt maradok, árván, egymagamba,
Mint a madár, kinek csak bújja van.

És eimerengek: mi lesz majd vélem akkor;
Ha egymást már csak látunk sem szabad'!
A kint, hogy másé vagy te mindörökkre,
Ki bírja-e e szív, vagy megszakad'!

De ugy remélem: találkoznunk még egyszer!
Ha itt nem — majd a másvilágba' tán . . .
A földi létből messzi-messzi szállva
Egy újabb élet boldog hajnalán!

Szabó István

A tacsó.

— Most már elég volt, mert igazán
megharagszom — mondta a leány. S már
is haragudott. Halvány, finom metszésű
arca kigyulladt s szikrázó szemekkel nézett
az urakra.

Az urak azonban nem vették komolyan
ezt a neheztelést. Még gunyosabban
kacagtak s a szemükkel hunyorgattak. A
budai kiskoresma hegynek emelkedő udvarán,
melyre lépcsőn kellett fölmenni, mert
egy szinben volt a ház ereszével, mulatott
ez a társaság. Három középkori előkelő
férfi, typosai azoknak, a kik nivatásból nem
házasodnak meg és egyre fokozódó jövedelmüket
az élet lehető legtokéletesebb kiélve-

zésére költik. Ruhára, jó vacsorára, szép
szeretőre. A leányon s az előkelő urakon
kívül még még egy ifju ember ült az asztal
mellett. A tacsó, amint itt nevezték. Első
éves jogász. Testvér-öccse annak az uriem-
bernek, aki a leányt ebbe a társaságba ve-
zette.

Éjfél felé járt az idő. Rajtuk kívül nem
is volt már vendég a virágozó ákácok alatt.
Az asztalon egy sereg üres és félig üres
vörös boros üveg sorakozott. Nagyon magas
fokig emelkedett a hangulat.

A leány lilaszínű könnyű bluzban,
bordó kalabban ült az asztalfőn. Finom fe-
hér ujjal közt idegesen törölte az asztalon
szétszórt száraz kenyér héját. Szolid, bájos
megjelenésű hölgy volt, egészen fiatal, feü-
lntes szemlélésre tisztességes asszonynak
tarhatta volna akárki. Csak gyakorlott szem
fedezett föl az ajkain egy kevéske piros
festéket, a szemöldökeinél pedig némi kor-
mozó szentet. Viselkedésében azonban nem
volt semmi kivetui való. Most is egy szaloni
dáma előkelőségével utasította rendre az
urakat:

— Maga különösen szégyelhezné ma-
gát! — fordult a jobbán ülő gavallérhoz. —
Az öccse előtt szégyelje magát! Ilyen be-
szédek!

S fejével az asztalvége felé intett. Ott
ült a tacsó. Az ajkait keményen össze-
szorította, sápadt arccal meredt maga elé.
Mintha erőszakkal fojtana magába egy nagy
belső felindulást.

A leány szomszédja kacagott:

— Hja a tacsó! Ne bántsd szivem!
Az most járja az iskoláit! Neked sem árt

mát és pedig kivéhetetlenül, mert ami impressziót erőteljesen szívott magába a gyermeki kedély, azt ki nem törölheti az élet prózája és Istentelensége. És csak helyeselni lehet a legutóbbi tanargyűlésen illetékes helyről elhangzott azon programbeszédet, amely a vallásérkölcst úgy akarja belevinni a az iskolába, hogy ott teljesen érvényre jusson. Ezt a tendenciát mi is helyesljük.

De nem helyeselnénk egy olyan tendenciát, amely a vallásérkölcsei nevelés leple alatt elfogult felekezeti jelleget akar becsempészni az iskolába. A vallásérkölcsei nevelés felemel, de a felekezeti *elfogultság* elbutít. Az Isten-ség szempontja gyönyörű és magas, de a felekezeti *elfogultság* és *türelmetlenség* gyűlölettel és sötétséggel teljes. A vallási szempont a tisztult meggyőződés szempontja, de a felekezeti szempont az önzők és elfogultak iránytűje. Társadalmi életünkben, sajnos, ma is domináló faktor még az ilyen *elfogult* felekezeti szempont és örvényeket támaszt római katolikusok, reformátusok, lutheránusok, görög keletiek és zsidók között. A felekezeti válaszfal még most is érezteti kártékony hatását közéletünkben; utját állja nemcsak a harmonikus társadalmi együttműködésnek, hanem a magyar állam-eszme teljes kiépítésének is. A felekezeti ellentéteknek véres nagy története van a világhistóriában, népek, nemzetek gyilkolták egymást századokon át, mert az egyházak nagyjai, akiknek érdekében állott, felgyújtották a szívekben a felekezeti gyűlölség pusztító lángját és amidőn egy ilyen mult és egy ilyen jelen bizonyítja a felekezeti szellem túltengésének káros voltát, amikor Bialosztokban a reakció által felizgatott tömeg zsidómészárlásokat rendez, akkor mi a vallásérkölcsei nevelés leple alatt nem engedhetjük a felekezeti egy-

oldalúságot az iskolákba becsempészni. A nemzeti uralom ellenségei egyre azt hangoztatják most, hogy a nemzeti uralom tulajdonképpen nacionalista reakciós uralom és e vádjukat többek között azzal is megindokolják, hogy a felekezeti jelleget ez az uralom az iskolákban ki akarja élezni. Mi hazugnak és tartalmatlannak tartjuk ezt a vádat és rettentően kiábrándulnánk a nemzeti uralomból, ha a haladó uraknak igaza lenne. A tanár-egyesület gyűlésén elhangzott beszéd vallásérkölcsei nevelésről többféle félreértésre adott okot és reakcióval lármázták tele a világot az új rend ellenségei.

Nem adunk semmit a vaklármára, de azt megköveteljük a nemzeti uralomtól, hogy az egyház és iskola fogalmát az iskola rovására ne tévezze össze. Vallásos nevelésre igen is szükség van, de az iskolákat a felekezettiségek kiszolgáltatni nem engedjük.

Politikai hírek.

— Eltörült színekura. A Fejérváry-kormány — a mint tudjuk — özőnév szervezte a hiveinek jutalmazására szánt állásokat. A mint *Budapestről* távirják, az új kormány ma ilyen színekurat törölt el. Megszüntette ugyanis az ex lex kormány által szervezett *borkiviteli biztosságot*, melynek éltére 20.000 k. fizetéssel ellátott emberét nevezte volt ki. Hir szerint már legközelebb több ily színekura is megszűnik.

— A függetlenségi párt értekezlete. Budapestről telegrafálják: Az országos függetlenségi és 48-as párt ma, szardán délután 6 órakor értekezletet tart, melynek tárgyai a horvát pénzügyi egyezmény és a kvótabizottság jelentése. A párt pénteken, e hó 13 án délután 6 órakor szintén tart értekezletet, melynek tárgya az 1906. évi költségvetés.

A mai értekezleten, *Kossuth* Ferenc elnökiete alatt, elfogadják a horvát pénz-

ügyi egyezményt, a kvóta-bizottság jelentését és a Svájccal kötött szerződést.

— A költségvetés. A pénzügyi-bizottság tegnap d. u. *Széll* Kálmán elnökiete alatt ülést tartott. A bizottság úgy általánosságban, mint részletekben elfogadta az 1907-ik évi költségvetést.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, július 11.

Még a felirati vita befejezése sem tudta ma a képviselőket becsalni a Házba, pedig *Polit* Mihály is elállott a szólás jogától s így a prognosztikon rövid ülést jelzett. Csak függetlenségiiek ültek el sűrűbben a balmezőt.

Justh Gyula az ülést pont tizkor megnyitja és hitelesített a mult ülés jegyzőkönyvét. Végül jelenti, hogy a miniszterelnök kíván szólni.

Wekerle Sándor beuyítja a kvóta-bizottság jelentését.

Ki fog nyomatni és pénteken napirendre fog tüzetni.

Kossuth Ferenc több helyiérdekű vasutára vonatkozó törvényjavaslatot terjeszt be. A bizottságok elé utasítottak.

Hoitsy Pál: A pénzügyi bizottság jelentését terjeszti be a Svájccal kötött kereskedelmi szerződés tárgyában.

Kinyomatják és pénteken napirendre tüzik ki.

Hoitsy Pál beterjeszti az 1906. évi költségvetési javaslatot.

Szombaton napirendre tüzik.

Mérey Lajos, a VII ik bíráló bizottság jelentését terjeszti be, több képviselő végleges igazolásáról.

Ráth Endre jegyző az interpellációk könyvet olvassa fel.

A Ház kimondja, hogy a napirend kiméritése után áttér az interpellációkra.

Következik a felirati vita előadójának zárószava.

Ballagi Aladár: Élni kíván a zárzó jogával, mert reflektálni kíván a kisebbség álláspontjára. A nemzetiségek olyan kijelen-

ha okulsz egy kicsit! Megálj mondok egy másik históriát, az még jobb, mint az első!

— El ne mondja mert itt hagyom magukat!

— Tatata! tatata! Nevetni fogsz! Tehát ide figyelj! Volt egyszer egy öreg pap s annak volt egy fiatal gazdasszonya...

... leány haragosan föluggrott:

— Jöjjön Pista! Menjünk!

Az urak harsogó kacagással kísérték őket. A tacsó meg a leány azonban egész komolyan elmentek. Az udvar tulsó udvarán egy rozzant kuglizó volt. Ennek a félszere alá húzódtak. Egymás mellé telepedtek le. Hallgattak. A leány szinte elveszett egy sáros árnyékos foltjában. Kényelmesen elhelyezkedett. Kéjes érzéssel élvezte a beállott esendét és félhomályt. Amikor felnézett szeme a tacsó izzó pillantásával találkozott. Ez a mohó, szomjas tekintet zavarta egy küssé.

— No Pista! miért ül ilyen csendesesen? Beszéljen valami!

— A tacsóból kitört a visszafojtott indulat:

— Parasztok! Durva parasztok!

— Haragszik rájuk?

— Haragszom.

— Miért?

— Mert bántották magát. Mondja, miért türi? Miért nem hagyja itt őket egészen?

A leány hallgatott. Erre bajos volna felelni. Mondhatta volna, nem hozzájuk, hanem a finom ruhához, a ragyog, gyűrűimhez, a szép lakásomhoz ragaszkodom. De ezt

nem mondta. Csak sóhajtott s maga elé nézett a sepmibe.

— Én nem tudom ezt nézni! — folytatta a fiú fokozódó izgalommal. — Ilyen leány mint maga... S azok ott... Hagyja itt őket! Hagyja el örökre őket!

A leányra különös hatással volt ennek a gyerek-fiúnak a szenvedélyes könyörgeése.

— Hissen ha az úgy lehetne! — suttogta s a lelke legrejtettebb legtitkosabb zugában megmozdult valami.

Régi eltemetett érzés, határozatlan vágy. Egy eltévesztett élet fölött való bánat.

— Láss! — mondta a fölindulástól rekedt hangon a tacsó. Én nem régen ismerem magát. De szeretem és meg tudnék halni magáért. Jöjjön velem!

— Ugyan hova? — kérdezte a leány s elmosolyodott.

— Még magam sem tudom. Majd meglátom. Nem vagyok már gyerek. Van érettségi bizonyítványom, csak akad valamilyen állás. A postánál vagy a vasutnál. — Vagy segédjegyzőnek megyek el, valahova falura. Legyen a feleségem. Megtudok keresni annyit, amennyiből megélünk. — Mejlássa, hogy megkeresek annyit. És boldoggá teszem. A legtitkosabb óhaját is ki lesem és minden úgy lesz, ahogy maga akarja. No ugy-e megteszi? Itt hagyja ezeket! Vele jön!

A leány már nem mosolygott. Köny szökött a szemébe, úgy hatott rá ez a zagya, éretlen beszéd. Mennyi melegség, remény aranyos ábránd van ennek a fiatal fiúnak a beszédében! Milyen bátorsággal akarna

szembe szállni minden bajjal, minden akadálylyal! Bizonyos anyai gyengésséggel nyult a fiú keze után s arra gondolt, mennyi keserű kudarc szükséges ahhoz, hogy ez a bizakodó légvárakat építő lélek beletörjön a lehetőségekkel számító kicsinyes életunalmába.

A tacsó megreszkedett mikor a leány kezének az érintését érezte:

— No mondja, hogy igen! Mondja, hogy beleegyeznek!

A leány azonban szomoruan felelt:

— Nem! Az lehetetlen!

— Pista! Sári! — hova az ördögbe tüntek ezek! — hangzott az asztal felől.

— Később maga is mosolyogni fog azon, amit ma este mondott, — mondta a leány. — És azt fogja mondani, hogy igazam volt. Jó leány voltam. — Okos leány voltam.

A tacsó felelni akart. De hang nem jött ki a száján. A leány pedig hirtelen egy forró esókot nyomva az ajakára, feluggrott:

— No gyere! Menjünk! már keresnek!

— Hollá! Eljen! kiállottak az urak mikor a lilabluzt s a nyomában botorkáló tacsót meglátták.

— Sári hallgasd csak! Volt egyszer egy öreg pap s annak egy fiatal gazdasszonya...

A leány elmélázó, zavart tekintete, a tacsó biborvörös színe nem tűnt föl senkinek...

Benda Jenő.

téseket tettek a vita folyamán jogállamról, demokráciáról, a melyek tarthatatlanok. Tagadásra vették a magyar faj szupremáciáját is, ebben pedig maga a törtélem cáfolja meg őket kétségtelenül. Ezt a földet magyar fegyver szerezte meg s az itt talált őslakók a hatalom jogán hódoltságba kerültek. De a magyarság nem gyakorolta soha a hódító jogát. Nem nyomott el senkit, megadta a lelkiismeret szabadságát, a mit bizonyítanak maguk a nemzetiségek, a mikor itt kulturájukkal dicsekednek el. Ez a szabadelvűség azonban nem gyöngeség és bizonyos az, hogy ez az állam nemzeti irányban fog kiépülni a maga teljes nagyszerűségében. Párhuzamot von a magyar szabadsággal és az oroszországi állapotokkal. A nemzetiségek szabadságokról beszélnek. Hát micsoda történelmi mult alapján követelik azt olyan mértékben, a milyen mértékben ezt teszik. A szerbek örökösön elszakadóban voltak Magyarországtól. Sőt zivataros időkben el is szakadtak tőlünk. Az oláhok az osztrák császárnak eskütek hűségét, negyvennyolcban is ellenünk fordultak. Hát a memorandum? Egyedül a többség volt mindig hazafias, Rákóczy alatt is, 48 ban is. De a vezetők másként forgolódtak ám! (Taps: ugy van!) Mert meg kell különböztetni a vezetőket a néptől. Hanem ezért ezek a vezető urak mindjárt kéznél voltak, mihelyt követelni kellett valamit, vagy lehetett követelni a magyaroktól. Most pedig kérdi, hogy micsoda jogcimen írják ők feliratukban, hogy a magyarság indokolatlan bizalmatlansággal viseltetik a nemzetiségekkel szemben? Hol van még egy nemzet, a mely az elmondottak után is bizalommal viseltetnék egy faj iránt?! (Taps, éljenzés.) Sehol a világon eszében nem jut a nemzetiségeknek ilyen jogokat követelni, mint itt a nemzetiségek. Ezt adatokkal bizonyítja és kéri, hogy cáfolják meg a tényeket, ha tudják. A tüzzel-vassal való magyarosítás vádjával szemben kimutatja, hogy a többség, a románság is, sajnos terjedőben van. A kíváncsiak miatt pedig ne panaszkodjanak a nemzetiségek, mert magyar sokkal több vándorol ki, mint nemzetiségi. Csak annyit óhajt még mondani, hogy vigyázzanak a nemzetiségek. Jogaikban senki sem háborítja őket, de államot alkotni az államban nem fognak soha. És ha megkísérik, akkor elkövetkezik majd csakugyan az az idő, a mit ők jószolgatnak. (Taps, az előadót számosan üdvözlök.)

Polit Mihály: Mégis felszólal és azt mondja, hogy az előző beszédje újból meggyőzte őt arról, hogy a pártok nem fogják egymást kapacitálni soha. Bevallja, hogy az előző beszédét nem értette meg. Rátérve a nemzetiségek feliratára, azt olyan világosnak tisztán látja, hogy azt hitte, hogy magyarázatra sem szorul. Nem akart felszólalni, de kénytelen a Bánffy beszédére reflektálni és ha már beszél, szól a többi felszólalókhöz is. Polemizál Visontaival, a ki azt mondta, hogy ő már nem népszerű. Erre ő azt feleli, hogy ő nem agitátor és nem is vágyik arra a népszerűségre, a melyet demagógiával lehet megszerezni. Ez különben mellékes. Csak azt ragadja ki Visontai beszédéből, a mit az 48-as szonoru időkre közösen kell fátyolt vetni. Imádkozunk érte, hogy ezek az idők többé vissza ne térjenek. Sajnálja, hogy az előző is ezzel hozakodott elő. Kereken tagadja, hogy szerbek harcoltak volna a magyarok ellen. (Felkiáltások.) Hát szent Tamás! Temesvár! Versecz!

Polit Mihály: Voltak szerbek is a házaaralók között, de volt egy Damjanics is! (Felkiáltások: Na az szerettem magukat!) Fele Günthernek és meghajlik irodalmi ismeretei előtt. Kérdésére, hogy miért idézte a pokolt és nem a mennyországot, azt feleli, hogy az ő idézete a magyarországi nemzetiségek helyzetének megfelel. A miniszteri rendeletekre azt mondja, hogy azok jók, de nem a nemzetiségek mellett, hanem ellenük. Rámutat arra, hogy a Fejérváry éra alatt keletkezett politikai sajtóperekben a magyar írók amnesztiát kaptak, de a nemzetiségek nem. Nem vall testvériségre és európai szívnalra az a kijelentés, a mely itt többször is elhangzott, hogy itt a magyarok az urak! Így csak egy ázsiai potentát beszélhet a vaallusaival. Bánffynak azt mondja, hogy

ugy le fogja járni magát a nemzetiségek ellen folytatott sovíniszta beszédeivel, mint valamikor Tisza István, a kit a függetlenségi párt lehurrogott, mikor ellene ilyen hangon szólalt fel. Valamikor nem volt Bánffy ilyen sovíniszta mint most. De ez most sem áll jól neki. Válaszolva Wekerlónak, azt mondja, hogy nem elégitette ki ugyan a miniszterelnök beszéde, de elismerését fejezi ki előkelő államférfiúi hangja miatt. A magyarok vezérő szerepét a nemzetiségek elismerik, ebben tehát egyetért a miniszterelnökkel. Beismeri, hogy a szocializmus nagy hódításokat tett a nemzetiségi vidékeken, de ez is a kormányok büne, mert türelmetlenek voltak a nemzetiségekkel szemben. Azt a vádat azonban, mintha ők paktálnának a szocialistákkal, visszautasítja. Legyenek igazságosak és akkor könnyen meg lehet oldani a nemzetiségi kérdést. Ajánlja elfogadásra a nemzetiségek feliratát.

Brediceanu Coriolán: Szavai helyreigazítása címén kér szót. És azt mondja, hogy ő nem mondta azt, a mit Ballagi neki tulajdonít, hogy tudnillik a nemzetiségek akarnak az urak lenni ltt.

Most következik a szavazás.

Elnök fölteszi a kérdést, hogy elfogadják-e a Ház a felirati bizottság javaslatát?

A Ház a javaslatot elfogadja, Polit felirata tehát mellőztetik.

Következik a részletes tárgyalás.

Elnök javaslatot tesz a tárgyalás módjára nézve.

A Ház hozzájárul az elnöki indítványhoz.

A részletes tárgyalás előtt az elnök 10 perc szünetet ad.

Szünet után:

A címél Ballagi Aladár módosítást ajánl, a mit a Ház elfogad és a cím most már:

Császári és apostoli királyi felség! Legkegyelmesebb urunk, királyunk!

A negyedik pontnál Ballagi ismét módosítást ajánl és visszautasítja Eber avonvadját, mely közbeszólás alakjában tétetett, hogy a bizottság hízkeledik az uralkodónak.

Eber Antal: Személyes megtámadás címén kér szót és főtartja, hogy a felirat első bekezdése fölösleges hízkeledés, mert a nemzetet semmiféle magasztos hála érzés nem tölti el azért, hogy a király kötelességét és esküjét teljesíti és annál kevésbé érez ilyesmit a nemzet, mert jól tudja, hogy meddig így gondolkodott az uralkodó, a mig kötelessége teljesítésére rászánta magát.

A szakaszokat és a módosítást elfogadja a Ház

(Távirati tudósítás.) A felirati javaslat megszavazása után dr. **Bródi Ernő** intézett interpellációt az igazságügyminiszterhez a „Világabszadság“ című szocialista lap lefoglalása tárgyában. **Polónyi Géza** igazságügyminiszter kijelenti, hogy vele szemben nem szorul védelemre a sajtóabszadság. Jelen esetben a kérdéses lap veszedelmes izgatásokat tartalmazott, a mivel szemben neki meg kellett védenie a birtokosság érdekeit. Erre pedig ő mindenkor készen áll. A Ház a választ tudomásul vette. Ezután **Vázsonyi Vilmos** és **Somogyi Aladár** szólaltak fel személyes kérdésben, majd **Maniu Aurél** interpellált egy választás kérdésében. Ezzel az ülés véget ért.

Oláhok, tótok, szerbek a Házban.

— Irta: Vidovich Menyhért. —

— július 11.

Te szegény szerencsétlen Hazám! Hát nem elég keserűséget szerez neked az osztrák idehaza, meg mostoha fiaddal is kell tülekedned!

Sajnos, az osztrák fenekedésnek előnyt kell adnom, mert hiszen ők szintén közgazdasági érdekeket hiszik velünk szemben veszélyeztetve, de mit mondjunk a Szent István koronájának alkotó részét képező nemzetiségi testvéreinkről? 1848 49 ben, mikor kényszerítve lettünk szentesített törvényeink megvédése végett fegyverhez nyulni, nem használták-e ki, nem bujtották-e fel őket a saját hazájuk ellen? Lássunk a világon országot, melyben a mikor az az ország javai elkobzó ellen serompóba lép, akkor annak az országnak nem az egyes, de összes nemzetiségei az elkobzókkal szövetekeznek? Gyilkolják, rabolják saját hazájukat... Rettenetes! — Hát a legközelebbi nemzeti vívmányokért folytatott harcban a nemzetiségek nem egy követ fujtak Krisztoffy uralral? Ez is rettenetes!

Hát most mit tesznek?

A nemzet legjobb fiai belátták, hogy igazi nemzeti vívmányok megszerzésére a pillanat nem alkalmas. És ugyan mi tette ennyire almatlanná? Nem é az, hogy haladók, szabadelvűek és nemzetiségek egy követ fujva, megint hazájok javai ellen harcolnak?

Ily körülmények között természetes, hogy a nemzet legjobb fiai, ha csak az alkotmány felfüggesztése veszélyének nem akarták kitenni az országot, (mert nemzetiségeink, szövetségeseikkel egyetemben, már erre is készen voltak) meg kellett hogy barátkozzanak a haladók által teremtett helyzettel.

Vállalkoztak a romok eltakarítására, az államalkotó szükségletek törvényes megadására és végre az általános szavazati jog törvényre emelésére. Már egyszer megirtam, hogy sem többre, sem kevesebbre nem vállalkozott a nagy kormány s a nemzet csakis erre adott megbízást képviselőinek.

Igen, ilyen önmegtágadásra, csakis önzetlen, a haza sorsát szívükön viselő, nagy férfiak alkalmasak.

Az egész nemzet hő óhaja, egyedüli vágya, minél előbb az alkotás korszakába lépni!

Ők pedig akkor, a mikor a miniszterelnök javokra a legmesszebbmenő engedményeket már kilátásba helyezte, a már véget ért felirati vitát s a mint ígéri, a költségvetés tárgyalását is a legképtelenebb okoskodással huzzák, halasztják.

Hogy pedig most is egy követ fujnak a haladókkal, bizonyítja annak emlegetése is, hogy ők az osztály uralom és oligarchia ellen küzdenek. — Tessék csak elolvasni a haladók uralmát visszaszító otromba ujságokat, nem-e ugyan ilyen hurokat pengetnek ezek is?

Térjenek hát észre és lássák be, hogy eljárásukkal csak ártanak annak az ügynek, melyet helyesen vélnek képviselni, mert ha nem térnek észükre és nem látják be, hogy nagyon, de nagyon téves uton haladnak, bizony mondom, hogy ez a — velük szemben csupa jóakaratot tanusító — nagy kormány is elveszti türelmét!

KOZIGAZGATÁS.

A nemzetiségi izgatás ellen.

(Sárosvármegye átirata)

— július 11.

Debrecen és Hajdúvármegye hatóságához körirat érkezett Sárosmegye törvényhatóságától, melyben az országgyűlési választások alkalmával üzött nemzetiségi izgatások megfékezése érdekében teendő kormányzati és törvényhozási intézkedések ügyében hozott közgyűlési határozatot azzal küldi meg Sárosmegye alispánja a két törvényhatóságnak, hogy az hasonló értelemben járjon el.

Az átirat, melyhez a törvényhatóságok hozzájárulását kérik, Sárosmegye törvényhatósági bizottságának Eperjesen tartott közgyűléséből keletkezett és szövege szerint a következő:

Sárosmegye közönsége az elmúlt képviselőválasztások alkalmával azon szomorú tapasztalatot tette, hogy a magyar államilles nemzetiségi izgatások eddig mindenkor hazafias érzületének bizonyult tótajku köznépként között tért hódítani igyekeztek. Ezen a magyar állameszmét fenyegető veszéllyel szemben minden rendelkezésre álló eszközzel küzdeni óhajtván, szükségesnek tartja, hogy a társadalmi uton megindítandó mozgalmon kívül arra a magas kormány és a törvényhozás figyelme is felhívassék.

Miért is teljes lelkesedéssel csatlakozva Temesmegye közönségének átiratához, felirat újján azon kérelemmel fordul a magas kormányhoz, miszerint ezen a magyar állameszmét veszélyeztető izgatások megfékezésére irányuló erélyes kormányzati és törvényhozási intézkedések megtétele iránt bőles belátása szerint késedelem nélkül intézkedni méltóztassék.

Különösen felhívja a magas kormány figyelmét azon tapasztalati tényre, hogy vármegyénkben a pánszlávizmusnak első csiráit a köznép között a többnyire ingyen, nagy mennyiségben elosztott tót nemzetiségi hirdalok vetették el s ezek voltak derék köznépként hazafias érzületének első megmetyejezői és félrevezetői.

Szükségesnek tartja tehát a vármegye közönsége, hogy a törvénykönyvnek az államellenes izgatásokra vonatkozó rendelkezéseinek megszigorításán kívül ezen tót nemzetiségi irányzatú hirdalok szigorubb elbíralás alá vétessenek, azok terjesztése, illetve Amerikából való behozatala megnehezíttessék.

Mínt hogy azonban most már a nagyobára irni olvasni tudó s az amerikai kivándorlás folytán felviágosodott tót népünk szellemi táplálékot igényel, a hazafiatlan irányú sajtótermékek megvonásának ellensúlyozásául, megtevesztett köznépként felvilágosítása és hazafias érzületének megszilárdítása céljából felette célravezető eszköznek tartja egy a nép nyelvén szerkesztett, annak igényeit kielégítő, hazafias irányú tót lapnak szerkesztését és a nép között lehetőleg ingyenesen, nagy mennyiségben való terjesztését.

Együttal azon kérvénnyel járul a kormányhoz, hogy ezen hazafias irányú tót lap létesítését megfelelő államsegély nyújtása által lehetővé tenni méltóztassék.

Jelen határozatát a vármegye közönsége hasonló eljárás végett Hajdúvármegye és Szeged törvényhatóságával közölni rendeli.

× **Uj rendőrállomás.** A rendőrfőkapitány az utóbbi időben több hasznos újítást tett. A többi közt a homokkerti hídra is rendőrszemét állított, aki ellenőrzi ott a forgalmat. A rendőrszemre szükség van ott, mert a minap is vitriolt öntöttek a híd alatt elhaladó vonatra.

× **Kevés a selyemtenyésztő.** A földmivelésügyi miniszter leiratot intézett a összes törvényhatóságokhoz, így Debrecenhez és Hajdúvármegyéhez is, hogy állapítsák meg,

nincs-e a kivándorlás és a selyemtenyésztés csökkenése között összefüggés? A selyemtenyésztők száma ugyanis határozott apadást mutat. 1904. évben 112702 tenyésztő 1.633 452 kg. gubót váltott be, míg 1905-ben 109.790 tenyésztő 1, 959,313 kg. ot váltott be. Tehát míg a tenyésztők száma apadt, a termelés emelkedett. Épp ezért kívánatos lenne, hogy a termelők száma gyaporodnék, de épen itt mutatkozik a kivándorlás hatása. És ennek tényleges befolyása lehet a selyemtenyésztés csökkenésére, mert a kivándorlás annyira megcsappantotta a lakosságot, hogy az itthoniakra szükség van a mező munkáknál, ép azért a fásztó selyemhernyótenyésztéssel nem foglalkozhatnak.

Egyház és iskola.

Az ág. ev. egyház gyűlése. A tiszavidéki ág. ev. egyházmegye kedden kezdette meg Debrecenben közgyűlését nagy érdeklődés mellett. Az egyházmegyei közgyűlésre Debrecenbe sereglettek össze az egyházmegye lelkészei, tanítói csaknem teljes számmal. A vendégeket és az egyházmegye felügyelőjét dr. Meskó László országgyűlési képviselőt Materny Lajos főesperes és a presbiterium fogadták. A közgyűlés délelőtt 9 órakor isteni tisztelettel kezdődött. Istentisztelet után az ág. ev. iskola nagytermében kezdetét vette a közgyűlés, amelyet Meskó László dr. egyházmegyei felügyelő magvas, szép beszéd keretében nyitott meg. Beszédében rátért arra, hogy az új politikai viszonyok beálltával az ág. ev. egyházakra is kezdenek jobb idők jární. Elmondta, hogy Apponyi kultusz miniszter egy küldöttségnek megígérte, hogy a protestáns egyházak ügyeit rendezni fogja. Apponyi miniszter — ugymond — már tanujelét is adia ígérétének, amennyiben 100000 koronát kölcsön vett fel erre a célra. Meskó László dr. megnyitó beszédét lelkesen megélejezték. Ezután rátértek a tárgysorozat letárgyalására. Az elnöki tisztelet Meskó László felügyelő és Materny Lajos esperes töltötték be. Az első tárgy az esperes évi jelentésének felolvasása volt, amelyet egyhangulag tudomásul vettek. Az évi jelentés felolvasása után következett az augusztus 21. és 22. ik napján Barlangligeten (Szepesmegye) megtartandó közgyűlésre a debreceni esperességtől kiküldendők megválasztása. A közgyűlés Korbelt Géza sátoralja ujhelyi lelkészt, Paulik János nyiregyházi lelkészt, Gebauer Károly esperesi felügyelőt és Prokt Gyula dr. esperesi ügyészt küldte ki a közgyűlésre. — Ezután a számvevőszék jelentését tárgyalták. Azután felolvasta a jegyző a tanügyi jelentést. A közgyűlés örvendetesen vette tudomásul, hogy a debreceni egyház szép iskolát épített. — A jelentés meghallgatása után a Zsedényi alapítványra ejtették meg a jelölést. Három jelölt lett: Szabó János nyiregyházi tanító első helyen, Polster Adolf debreceni tanító második helyen és Lőrinc Mariska csáklolyi tanítónő harmadik helyen. Ekkor a délelőtti közgyűlés véget ért. Délután ismét folytatták a közgyűlést. A délután folyamán csupa segély és kérvény ügyeket intéztek el. A lefolyt közgyűlés első részét este 5 órakor az ünnepélyes Istentisztelet zárta be, melyen Materny Imre nagyváradi lelkész mondott beszédet. Este vacsorára a közgyűlési tagok a nagyterdei vigadóban gyűltek egybe. A gyűlés jegyzőkönyvét ma hitelesítették.

Bizottsági ülés. Az ev. ref. egyház építetó bizottsága ma délután az egyház kistanácstermében ülést tartott, melyen folyó ügyeket intéztek el.

Kovácsok sztrájkja.

Bérharc Debrecenben.

— Saját tudósítónktól. —

— július 11.

Nepok óta tart már a debreceni kovácssegédek bérharcra. Az iparhatóság tudomást szerzett a bérharcról és megelőzőleg a sztrájkot — békéltető bizottsági ülést tartott, a

melyen megkísérelte a békés megegyezést. De sajnos a kísérlet eredménytelen maradt.

A kovácssegédek az eredménytelen békéltető ülés után kijelentették, hogy hétfőn már nem dolgoznak és megkezdik a bérharcot.

Ígéreiteket be is váltották, amennyiben a bérharcot hétfőn megkezdték.

Ma újból összehívta Vetési Béla iparhatósági biztos a békéltető bizottsági ülést. A békéltetésen megjelent váiamennyi kovács mester, ott voltak a sztrájkoló segédek is. A mai békéltető ülésen is fényes tanujelét adták a mesterek azon örvendetes körülménynek, hogy a segédek követelése elől nem zárkóznak el, méltányolják a követeléseket, csak gondolkozási időt adjanak azoknak higgadt megfontolására a segédek.

Ma újból elhalasztották a tárgyalást péntek délutánig.

Egyébként az ülésről tudósítónk a következőket jelenti:

Kévessel három óra után nyitotta meg a békéltető bizottsági ülést Vetési Béla iparhatósági biztos. Mielőtt tárgyalásokba bocsátkoztak volna, megalakították a mesterek részéről az ügy előadóit, a segédek közül pedig a békebírókat.

A megalakítás után Molnár Ambrus szólalt fel. Beszédében ezúttal is hangsúlyozta, hogy a segédek követelését méltányosnak és elfogadhatónak tartják. Kijelentette, hogy most az ügyben érdemlegesen határozni nem tudnak, hanem szombat délután újra összeül a bizottság és akkor fogják a memorandum pontozatait letárgyalni. Addig is a mesterek közül egy szűkebbkörű bizottság fogja tanulmányozni a követeléseket. Kéri a munkásokat, hogy a tárgyalást szombat délutánig halasszák el.

Tót János a segédek nevében kijelenti, ha ma a bérharc véget nem ér, úgy követeléseiket egy ponttal még meglödják, ez az lenne, hogy a munkások kövélik, hogy a bérharc alatti napszámot is kapják meg. Egyébként kijelenti, hogy a segédek nem fogadják el Molnár Ambrus mester indítványát.

Újból Molnár Ambrus szólalt fel a mesterek közül. — Kérte a segédeket, hogy fogadják el a mesterek indítványát.

A segédek közül Szabó László kijelentette, hogy a segédek beleegyeznek a halasztó indítványba.

Vetési Béla elnök szólalt fel ezután. — Kérte úgy a mestereket, mint a segédeket, hogy az újabb békéltető bizottsági ülést ne szombaton, hanem pénteken tartsák meg, mivel szombaton egész nap el van foglalva.

A bizottság ezt elfogadta és elhatározta, hogy péntek délután tartásuk meg az újabb ülést, a mikor meg hozzák az érdemleges határozatot is.

NAPI HIREK.

A marosvásárhelyi dráma.

(Saját tudósítónktól.)

Marosvásárhely, július 11.

Oreskovits alkaptány ügyében fordulat állott be. Tegnap eszméletre tért, vérzései megszűntek. A gondos orvosi ápolás mellett valószínűleg sikerül őt megmenteni. Felesegéről semmit sem akar tudni, megtiltotta, hogy közelébe engedjék. Az orvosok jelentése szerint a nyole milliméteres golyó a szegycsont, a negyedik és ötödik borda között hatolt be, átfurta a tüdő felső lebenyét és a lapocka szélén kijött. Szerencsés körülmények között: belső komplikáció vagy sebláz nélkül négy hét alatt felgyógyulhat.

A 27-ik honvédegyalozezred határozottan megcáfolja, visszautasítja azon hírt, hogy Fülöp Vilmos hadnagyot a kolozsvári honvédekerületi börtönbe szállították, vagy beismerő vallomást tett volna. László Örnagy és Kirchlechner százados megkérték a szerkesztősegeket a hadnagyra vonatkozó

eme hiradás rektifikálására. Annyi azonban bizonyult, hogy a hadnagy az asszonynál légyotton volt.

Egyik helyi lap munkatársa felkereste a családi dráma hősnőjét, kit az eset nem nagyon viselt meg. A hozzáintézett kérdésekre biggadtan felelt. Zokon veszi, hogy az emberek még rossz véleménnyel vannak felőle. A tragikus esetet a következőképp mondja el:

— Férjemmel öt év előtt ismerkedtem meg, közvetlen első férjem: Szabó Farkas után. Atyám Spanyol József honvédségi főorvos hallani se akarta, hogy megint katonatisztnak legyek a felesége. Férjem kilépett a hadseregéből, két évi özvegység után három éve hozzá mentem. Megválasztották alkalmatosságnak. 1000 forintnyi jövedelem mellett folyton dolgoztam kézimunkákkal, hogy 800 forintot évente megkeressem. Négy hete megismerkedtem Fülöp Vilmos hadnaggyal, ki valóságos üldözött szerelmével és szerelmi ajánlataival. Mint rokonszenves fiatal emberrel szívesen álltam szóba és elbeszélgettem vele. Házunknál először július 7-én tett látogatást. Rágalmazók rég suttoztak felőlünk. 8-án férem névtelen levelet kapott.

A vasárnapi véres éjszakáról a nő így nyilatkozott:

— Színházba mentünk, hol Fülöp hadnagy is véletlenül mellénk került. Előadás után, tudva, hogy mindig ilyenkor a Korzó-kávéházba mentünk, a vizionlátásra bucsuztunk. Be akartam térni a férjemmel a kávéházba, de férjem nem jött. Tehát hazamentünk. Férjem néhány perc múlva távozott. Negyed óra múlva zajt hallottam utcai szobánk felől. Férjem betoppant, kiabált, fojtogatott, vészjóslóan kérdezte nagy felindulással: Megmondod nyomorult, hol van a hadnagy? Végighurcolt az összes szobákon. Minthogy a hadnagyot nem találta itt, átrohant annak lakására. Visszatértek reám támadt: Most már hiába tegadsz, a hadnagy mindeat bevallott. Követeltem a szembesítést. Férjem megjött Fülleppel, de egyikünk sem juthatott szóhoz, férjem miaként a leggyalázatosabb kifejezésekkel illetve, elkergetett. Fülöp hadnagy kérte, hogy vonja vissza a séregetéseket, de férjem hajthatatlan maradt. Erre Fülöp revolverből férjemre lött. A többi már ismeretes. Az asszony kijelentette még: Megvárom férjem felgyógyulását, ha isten annyi lelkierőt, ad, nem teszem azt, a mit helyemben minden asszony megtenne, hogy megválna az élettől. Megváltozhatik addig csak minden. Megélek kezem munkájából. Csak egy vágyam van még, hogy igazolhassam ártatlanságomat. Egyik helyi napilap kiadása szerint Fülöp hadnagyot Léváról ugyancsak szerelmi kaland miatt helyezték át Marosvásárhelyre.

Napról-napra.

(Pesti rigmusok.)

— július 11.

Esténként minden kertikocsma
A zsufozásig van tele,
Lám, ez már a kánikulának
Legeslegbiztosabb jele.

De ez nem minden. Tudniillik
Vannak még cifrább dolgok itt,
Diskréció mellett bevallom
Egy nyári éjnek titkait.

Például hogyha a melegség
Aludni éjiden se hágy,
Az ablakomhoz kergett olykor
Valami titkos, röpke vágy.

S mit látok? Hajnaltájt az utcát,
Mint a piacot a legyek,
Rajokban lepik el dalolva
Jókedvű szalmaözvegyek.

És kurjongatnak, dárídoznak
Főváros szerte ezrivel,
Sőt egyik-másik im', a karján
Egy könnyed nőcskét is cipel.

„No hát ez mégis szemtelenség,
Alávalóság” — mormolom —
Ezek mily finoman mulatnak,
S engem megöl az unalom.

Ej mit! közjűk állok én is,
Mulatni, élni, rajta hát!
Üritsük mig lehet, fenékgig
A kéjek színes poharát!

De mégsem! Nem megyek! Hisz undort
Kelt bennem ez a társaság,
Ágyamba inkább visszafekszem,
Aludni vágyom... jój'caját!

Fenő.

— **Görög katolikusok ünnepe.** Holnap, sz. Péter és sz. Pál főapostolok emléknapján: 6 órakor reggeli istentisztelet; délelőtt 9 órakor szent mise; délután 3 órakor vécsernye, 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

— **Az Iparkamara holnapi közgyűlése** — a mint nekünk írják — dacára a júliusi melegnek, igen érdekesnek és ép oly látogatottnak ígérkezik. A napirend telve közérdekű ipari és kereskedelmi kérdésekkel s ezek élén az országos és lokális csatornázási kérdés áll. Ez iránt szélesebb körből is élénk érdeklődés mutatkozik. A nagyváradi és kassai kamarák is képviseltetik magukat ez ülésen, mert a csatornázás kérdésében érdeksolidaritásban vannak a debreceni kamarával. Szolnok város tanácsa dr. Kreutzer Mihály tisztí ügyoszt, Karcag városa pedig Vidakovits János városi mérnököt és Taposi Márton rendőrkapitányt küldte ki. A kamara elnöksége a vendékek tiszteletére barátságos társasvacsorát rendez az Angol királynőben.

— **Szerencsétlenül járt grófné.** Agg főúri matróna szörnyű szerencsétlenségét táviratozzák meg nekünk *Ischből*. Gróf Széchenyi Jena, 72 esztendő urnő, ugyanis fürödni ment. — A fürdőkádban elhelyezkedve, a forró vizet ontó csap meglazult s a gőzölgő vizet hirtelen rázudította a grófnőre. A magával tehetetlen öreg nő halálos égési sebeket szenvedett.

— **Elzúllott volt képviselő.** Horváth Ádámról, egykor Kecskemét egyik képviselőjéről s jogakadémiai tanárról szól a szomorú híradás. Ivásnak adta magát s mint Kecskemét főügyésze, beszámíthatatlan állapotában közpénzeket kezelt el. Ezért egy évi börtönre ítélték. A szerencsétlen ember azután még mélyebbre süllyedt, elannyira, hogy most a szegények házában helyezték el. Kecskemét városának törvényhatósági bizottsági tagjai elhatározták, hogy Horváth Ádám büntetésének elengedése végett kegyelmi kérvényt intézzenek a királyhoz. A kérvényt, a mely meghatározott szavakban eseteli Horváth Ádám végzetését, a napokban terjesztik föl az uralkodóhoz. Aláírta már a törvényhatósági bizottság csaknem valamennyi tagja.

— **Lakatos László visszahelyezése.** A városi tanács mai ülésén foglalkozott Lakatos László, az ipartestület számfejtőjének ügyével. Lakatos Lászlót ugyanis Végh Gyula főkapitány, az utolsó sztrájkmozgalomban való részvétele folytán, állásától felfüg-

gesztette. A tanács Vecsey Imre főjegyző elnöklete alatt, Végh Gyula ítéletét megsemmisítette s ez ügyben való eljárásra illetéktelennek nyilvánította. Lakatos László már holnap elfoglalja állását.

— **Agyonkinzott katona.** A „R. U.”-nak írják Nagyváradról: A honvéd huszárezred legénysége a Körös partján táborozott. Lóusztatás volt. Egyik része pedig a parton végzett gyakorlatokat. Egyszer csak kivált a lovaglók közül Polyák János közhusár. Lova neki iramodott a kavicsos utnak. — Hiába igyekezett Polyák János megfékezni a megbokrosodott állatot. A vágatás közben a huszár lecsuszott a lóról és a lába megakadt a kengyelben. Fejével a földön rohant vele tovább a megvadult állat. Végre nagynehezen sikerült a lovat megfékezni. Esméleltenül vitték vissza ezredéhez az összetört huszárt. Más józan ember a kórházba viszi a szerencsétlen embert, de nem a feljebbvalója. A kaszárnyában megnádpáléázta, mert nem vigyázott. Az összesereglett legénység megbotráncokozva nézte az oroszországi esetet. S mikor az így megkinzott huszár magára maradt, elővette fegyverét és seivenlőtte magát. Azonnal megis halt.

— **Elhunyt nyomdász.** Farkas Ágoston, nyugalmazott városi nyomdász, a magyarországi könyvnyomdászok és betűművelők egylete rokkant tagja, ma déli 12 órakor élete 53-ik, házasságának 30-ik évében, hosszúságos szenvedés után elhunyt. A megboldogultnak földi részei 13-án délután 5 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint, a kigyó utcai 22 számú háztól, a róm. kath. temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

— **Nyári tüzek.** Szántóról táviratozzák: Pare községben e hó 8-án, midőn az emberek többnyire a mezőn voltak elfoglalva egy szalmafedelű csűr kigyuladt és a nagy szárazságban csakhamar öt ház a hozzátartozó melléképületekkel együtt leégett. Az emberek hazasiáltak a mezőről és csak nagynehezen tudták a tűz továbbterjedését meggátolni. A tüzet gyufával játszó gyermekek okozták.

— **Uj kamarai tagok.** A debreceni kereskedelmi és Iparkamaránál részint lemondás, részint halálozás következtében 4 kamarai tagsági tisztség jött üresedésbe, és pedig 3 beltagi és 1 kültagi tisztség. — A kamarai elnökség ezekre a következő pótagyokat hívta be: Beltagokká: Thiessen Arthur, Morvay Sándor és Zelinger Ede iparosokat, szolnoki kültaggá Steiner Antal kereskedőt.

— **A Kossuth Lajos asztaltársaság** a „Debrecen” sörszarnok fedett kerthelyiségében több helybéli művész és a Fővárosi Orfeum Társulat közreműködésével e hó 12-én esütőtűzők, ingyen tombolával és táncdal egybekötött, tisztán a szegény és árvagyermek felruházására jótékonykedő Nagy Kabarett-Estélyt zendez. A belépő-jegy személyenként 1 korona. A tombola csupa értékes tárgyakból van összeállítva. Minden belépő jegy I nyereményre jogosít. A belépő jegyek előre válthatók Schvare Dániel dohánytözsdejében (Piac-utca 29. sz.) Műsor: I. rész. 1. Nyitány. Előadja: Magyar testvérek zenekara 2. Magyar dalok. Éneklő Grád Rezső, 3. Fűty-kuplé a Tavasz operettből. Előadja: Karacs Ilonka k. a. 4. A tanu. Váradi Antaltól, előadja Kroh Vilmos. 5. Az ezüst fátyol. Váradi Antaltól, előadja: Szarényi Ibolyka k. a. 6. Régi magyar dalok, éneklő Karacs Imre. 7. Tombola. II. rész. 8. Nyitány. Előadja: Kiss Pista zenekara 9. Magyar kuplék, előadja Réthely Vilmos. 10. Magyar népdalok, éneklő Bereghy Rózi k. a. 11. Magyar kuplék, előadja Bicskay Sándor. 12. Magyar táncok, lejlik Révész nővérek. 13. Kácsa cigány, előadja Komáromy Sándor. 14. Tánc. Kezdeté post 8 órakor.

— **Ellopott kabát.** Dávid László napszámos ma panaszt emelt a rendőrségen, hogy tegnap a kabátját, amelyben 12 korona volt, a Csicsogó előtti téren alvás közben valaki ellopta. A megejtett nyomozás szerint a tettes Mézes Sándor vámospécsi lakos, napszámos volt, akit a kabát elárúsítása alkalmával a mai napon Dobos rendőrbiztos elfogott és letartóztatott. A kabátoltvaj tettét beismerte, de a 12 koronát az utolsó krajcárig eltüntette. Most a rendőrség fogházban várja a következményeket.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kiakatban.

x **Állásra pályázó.** Egy becsületes és jó családból származó, középkorú egyén 50—100 forint óvadék letétele mellett pályázik bizalmi állás elnyerésére. — Ajánlja magát gazdasági állásra, pénzbehajtásra, rakárkezelésre, bizományi üzlet vezetésére vagy valamely magánintézetben hivatalnok állást is elfogad. Cim a kiadóhivatolban meg tudható.

x **Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrót,** mert a legjobb bajusznövesztő és ápolószert az összes bajuszpedró készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillérért utánvétellel bérmentve küld a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész. Debrecen, Kossuth-utca.

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz hajszesz. Két-három heti használat után a leg-erősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerésztárában, Piac-utca.

x Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

TÁVIRATOK

Az ülések meghosszabbítása.

Budapest, július 11. A képviselőház holnapi ülésén Bizony Akos indítványozni fogja a Ház üléseinek meghosszabbítását.

Osztrák sakkhuzások.

Budapest, július 11. Bécsből távirják: A sertesvész behurcolásának megakadályozására az osztrák belügyminisztérium megülte, hogy Borsodvármegye ózdi adókerületéből, továbbá a horvátországi Passova-Stara kerületből, ugy szintén Karlovác és Pétervárad helységekből sertések hozassanak be a reichsratban képviselt királyságokba és tartományokba. A turkai kerületi kapitányság rendelkezése alapján ugyancsak sertesvész miatt az ungmegyei bereznai kerületből származó sertések behozatala szintén tilos. Ezen intézkedések azonnal érvénybe lépnek.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 11.

Buzakinálát és vételkedv mérsékelte. Kedvező irányzat mellett 20,000 méter-mázsa került forgalomba tartott áron. Egyébb gabonanemek változatlanok. Idő részben felhős.

Buza októberre	15.22—24.
Buza áprilisra	15.80—82.
Rozs októberre	12.96—98.
Rozs áprilisra	—
Zab októberre	13.16—18.
Zab áprilisra	13.56—58.
Tengeri augusztusra	12.18—20.
Tengeri szeptemberre	12.44—46.
Tengeri 1907 májusra	11.00—02.
Repece augusztusra	30.40—66.

Szerkesztői-posta.

„A betyár búja.“ Ilyen témát sokkal nagyobb közvetlenséggel kell feldolgozni a ki népdalokat idéz, ismerje is a népdalok szövegét. Stiusában van valami választékos, de egészben még nem üti meg a mértéket.

Egy előfizető. A közleménynek készségesen adunk helyet, ha valaki a levelet aláírja és az elmondottak valóságáért felelősséget vállal. Névtelen levéllel ilyen cikket el nem fogadhatunk.

G. R. Üzleti és magánügyekbe nem avatkozunk. Ha bíróság elé kerül a dolog, megírjuk.

Kereskedő. Panaszát attettük az illető hivatal főnökéhez. Így sokkal hamarabb ér célt.

F. A. (Nádudvar.) 1. Több összefüggő, 50 holdnál nagyobb birtok tulajdonosai, ha az általuk birt föld 200 kat. holdnál nagyobb, a vadászati jog gyakorlására egyesülhetnek. 2. Az év első fele valószínűleg. A második felét (az elméleti tisztvi vizsga után) már az ezrednél kell tölteni.

Kíváncsi: Az illető lapnak éppen tegnapi száma írja: Cras, Riporter—Köbor Tamás, Quintus, Geicha—Kenedi Géza, Aegrotus—Szilágyi Géza, Vulpes—Kálnoki Izidor, Styx, Yartin—Nyitray József, Andronicus, Koboz Kozma Andor, Idem—Ambrus Zoltán.

A hagyaték.

— Olaszból. —

— július 11.

Francesco mester régi szabásu ember volt, csupa szeretet és jószág. Apja volt öt gyermeknek. Fiuk, lányok, vegyesen. Ugy beszélik, hogy Vittoriában lakott, olyan kisebb báróféle volt, mint a skótok mondanák, de itt erre felé csak Francesco mesternek neveztek.

Volt háza, kertje, földje; a sajátjából élt az övéivel; szive és penzes erszénye nyitva állott az egész világ számára.

Kiházasította fiait és leányait, a vőket és menyeket odavette a házába és vagyonát, birtokait fölosztotta közöttük. Egyszóval Francesco mester mintaképe volt a bőségnek, a vígságnak és gyermekei, unokái, vői és menyeyei közt a nagy családdal megáldott Jákóhoz hasonlított.

A mig pénze volt, becsülték, tisztelték és szerették. Az erszénye azonban lassankint kiürült. A sok lakodalom, ünnep, násznép, ajándék kellemetlen helyzetbe sodorta a jó embert.

Meg is változott a szín. Most már bányu volt az öreg, fecsegő, az ördög számára érett. Azzal az ürügygyel, hogy éjjel igen hanykolódik ágyában, nyomoruságos kamrácskába tették a konyha mellett és azzal, hogy tulsokan vannak az aszianál, távol tartották az étkezésektől.

Alig türték, alig hallgattak rá és a nevetlen unokák rosszul bántak vele. Ez volt a hála a sok szeretetért, a sok jótéteményért. Azok bántak vele így, akiknek házá, mindent odaadta.

E dolgokon tündődött egy napon. — Boszura nem gondolt, mert erre képtelen lett volna, gondolkozott azonban, hogy mit is lehetne tennie.

— Megvan . . . megvan . . . mondotta végre magában, aztán sietve ment egy barátjához.

— Nagy szivességet tehetnél nekem ha akarnád.

— Ezer örömmel, — felelt barátja.

— Ha ugyanis becsületes embernek tartasz.

— Annak tartalak.

— Kölesönözz hát csak egyetlen napra négyszáz urcia ezüstöt. Nem elhasználásra, csak mutatón.

— Ez a legkevesebb. Itt a pénz!

Francesco mester hazament, beérkezett kamarájába, szután csörgetni kezdte a pénzt.

A házban mindenki összefutott, a kulcslyukon, a deszkafalak nyílásán kukucskáltak be és látták a szép érmekeket, amint ott gurultak az asztalon, mellette pedig Francesco mestert ki úgy dobálta, kavarta a pénzeket, mint valami főpénztáros a bankban. Közben zsákba rejtette, ládája zárt, mely az ágya alatt volt — és kiment.

Szinte bihetetlen.

Kint egyszerre más világot talált; a gyermekei áradoznak a nagy tiszteletől, unokái a kezeit csókolják, a vők és a menyeyek hogyléte, egészségi állapota felől tudakozódtak, mintha Isten tudja, mióta nem látták volna.

És miként me, ugy volt ez a következő napokon is, így volt ez hónapokon, sok hosszú esztendőkön át. Időnkint ellátogatott barátjához, megismételte a pénzzel való komédiát, közbe-közbe pedig így szólt övéihez:

— Ne féljetez gyerekek, haláalom után az ott gondoskodni fog mindenről.

Ezzel az ágy alatt levő ládára mutatott.

Végre elérkezett az a pillanat, amely mindnyájunk számára elérkezik és szeretettel, gondozással környékezve, gyermekeinek karjaiban fehelte ki lelkét. Itt az egyik sirt, ott másik zokogott, de a mint a halottat kivitték a házból, apraja nagyja rávetette magát a ládára, mint a hogy hajdanában a görögök és trójaiak vetették magukat Hektor holttestére.

Felnyitották a ládát . . . nagy ordítás . . . és lehanyatlott a karja mindenkinek.

Mi volt a ládában?

Arany, ezüst talán, vagy drágaságok, ákszerek? . . . óh nem! Egy durva faratlan bot, rajta egy cédula, ezen pedig ez a fölírás:

„Ezzel a bottal verjenek meg alaposan minden ostoba apát, aki még életében odaadta a vagyonát gyermekeinek. Ez az én végső rendelkezésem.“

Kertek kiültetése alkalmából figyelembe ajánlom, nagy készletemet szép szőnyeg és virágzó növényekből olcsó árban.

Paczelt János

Debrecen, Kossuth-utca.

Teljesen pótolják
a külföldi likőröket

Schrank Béla

gőzerőre berendezett
likörgyárának

elismert jó gyártmányai
Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képviselve: Gedő Adolf,
Debrecen.

Különleges gyártmány:

Triple Sec

„Comme il faut“.

Még mindig!

Nagyválaszték hosszú és rövid szárú selyem
cérna és glâce keztyűkben.

Sérv-kötők, Has-kötők,
hátegyenesítők, műlábak, mű-
kezek, műfüzők mértékeszerinti
készítéses és szakszerű javi-
tása el vállaltatik.

Mentőszekrények!

Cseplőgépek és gyár üzemek-
hez miniszteri rendelet szerint.

SCHÖN SÁNDOR

keztyű, kötszer- és orvosi műszer-tára,
DEBRECEN.

Piac-u. 12. Stenczinger-ház.

SAFE DEPOSIT.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy a Piac-utca 59. számú
Steinfeld-féle házban ujonnan berendezett helyiségeinkben

SAFE DEPOSIT

osztályt állítottunk fel és ajánljuk értéktárgyak megőrzésére ezen teljes
biztonságot nyújtó rekeszeket. — Bővebb felvilágosításokat kívá-
natra készséggel nyújtunk s a bérleti feltételeket az érdeklődőkkel szívesen
közöljük.

**Közgazdasági Bank
Részvény Társaság**
Igazgatósága.

SAFE DEPOSIT.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel
tisztá és ment káros alkatrészeketől.
Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György ur
Aussigban bárkinek, a ki bebizonyítja
hogy szappana a „SCHICHT“ névvel valamely káros
keveréket tartalmaz.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„SZARVAS“ vagy KULCS“-szappant)

használjuk

kiváló hatásu tulajdonsága miatt

előnyös eredménnyel

bármilyen mosási célra, ugymint:

saját használatra minden ruhaneműnél és

mindenhez

ami egyáltalában mosva lesz.

Zacherlin

Nagyon segít és utól-
érhetetlen féregpusztító
Üvegekben vásárol-
juk.

Kapható:

Debrecen

Annók Sándor
Böszörményi István
Csanak József
Csicsó Lajos
Csillag József
Deutsch Lajos
Félegyházy János
Friseth Károly
Ganovszky Lajos
Grünberger és Glück
Havas József
Kertész Miklós

Kertész Nándor
Klein Ignác
Kóhn Henrik
Komlóssy Lajos
Kontsek Géza
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát
Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Molnár Jenő.
Neumann Nándor
Parti Ferenc

Rickl Antal József
Róth Antal
Várray József

Berettyóújfalú:

ifj. Weiszberger Ignác
Rohbart Nándor

Érmihályfalva:

Grósz Hermann és fia
Lévay Vince
Pollák Móric

Hajduböszörmény:

Gemeinbeck József

Tulogy Ferenc

Hajdunánás:

Slachta József

Hajduszoboszló:

Körner Lola

Tiszafüred:

Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weizmann József

kereskedőknél.

Csak
Selle és Kary

FREDIN

legjobb
tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábelire.

Sárga és Fekete.

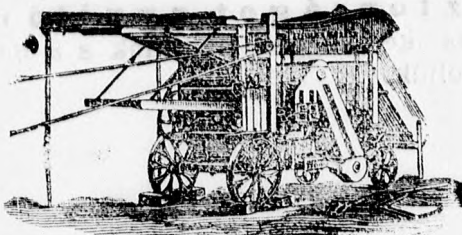
Kiváltképen ajánlatos,
Bxcalc, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábbelikre.

Bécs, XIII.

FLEISHER és TARSA

gépgyára és vasöntődéje, Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával célszerűen
s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit:

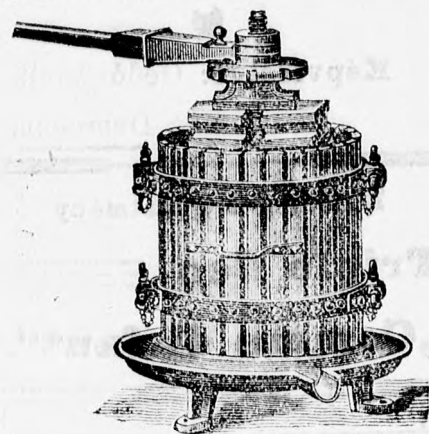

Gyárt továbbá: MALOM,- OLAJGYÁR
és SZESZGYÁR berendezéseket,
GŐZGEPEKET, GŐZKAZÁNOKAT
mindennemű SZIVATTYUKAT stb.

Bizományraktár:

Sesztina Lajos urnál
Debrecenben.

Gazdasági gépeink s egyébgyártmányaink
árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

Cséplőkészleteit, cséplőgépeit,
Baker-élettisztító-rostait,
Borsajtóit s szőlőzúzót.

LASZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,
folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK,
számlák,
ZÁRSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHÍVÓK,
TANCRENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legszebb kivitelben.

a „SZABADSÁG”
pol. napilap
kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorssajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a
„SZABADSÁG”
részére

jutányosan felvételnek.

A
„SZABADSÁG”
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 kor.
Negyed évre . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . 20 kor.
Fél évre . . . 10 kor.
Negyed évre . . . 5 kor.